

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře – rozhodl jako soud odvolací v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Roberta Ožvalda a soudců JUDr. Ivany Kosové a JUDr. Marcely Pechové v právní věci

žalobce: **Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a. s.**, IČ 49241494
sídlem Sokolovská 394/17, 186 00 Praha 8

proti
žalovanému: **SPV Pelhřimov a. s.**, IČ 25157507
sídlem Plevnice 42, 393 01 Pelhřimov
zastoupený advokátkou JUDr. Sylvíí Sobolovou, Ph.D.
sídlem Jungmannova 745/24, 110 00 Praha 1

o zaplacení částky 280 044 Kč s příslušenstvím

o odvolání obou účastníků proti rozsudku Okresního soudu v Pelhřimově ze dne 2. 6. 2022
č. j. 4 C 13/2022-143

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně se **mění** tak, že žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni částku 280 044 Kč, úrok z částky 280 044 Kč od 1. 7. 2013 do zaplacení ve výši referenční sazby stanovené ve Sdělení Evropské komise č. 2008/C 14/02 s připočtením jednoho procentního bodu, s tím, že ke změně úrokové sazby dochází po uplynutí každého následujícího roku, a s tím, že úroky narostlé v předcházejícím

roce jsou v každém následujícím roce úročeny sazbou platnou v době přepočtu, a úrok z prodlení ve výši 8,25 % ročně z částky 280 044 Kč od 17. 5. 2021 do zaplacení, vše do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

- II. Žalovaný je povinen nahradit žalobci náklady řízení před soudy obou stupňů v částce 36 189 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Citovaným rozhodnutím soud I. stupně zamítl žalobu na uložení povinnosti žalovanému zaplatit žalobci 280 044 Kč se specifikovaným příslušenstvím, přičemž žalovanému nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení. Skutková zjištění jsou mezi účastníky nesporná. Žalovaný dne 27. 9. 2012 požádal prostřednictvím formuláře „Žádost o podporu pojištění“ (dále Žádost) o podporu, přičemž součástí Žádosti je „Čestné prohlášení“, kde žadatel prohlašuje, že údaje uvedené v Žádosti jsou pravdivé a že splňuje všechny obecné podmínky pro poskytnutí podpory. Podpisem stvrdil, že byl seznámen se „Zásadami pro poskytnutí finanční podpory pojištění“ (dále Zásady) a s výkladovým listem k Pokynům PGRLF. Nesporné je také to, že dne 24. 5. 2013 byla mezi účastníky uzavřena „Smlouva o poskytnutí finanční podpory pojištění“ (dále Smlouva), jejíž součástí jsou uvedené Zásady. Na základě této smlouvy pak byla žalovanému poskytnuta ze strany žalobce podpora v celkové výši 280 044 Kč. Sporná mezi účastníky je právní otázka, zda žalovaný uvedl nepravdivé nebo neúplné informace, na základě kterých byla posléze uzavřena uvedená Smlouva. Mezi stranami přitom není sporu ani o definici malého a středního podniku dle Úředního věstníku EU v článku 2 – jde o podniky, které zaměstnávají méně než 250 osob a jejichž roční obrat nepřesahuje 50 000 000 EURO. V článku 4 je potom upraveno, že údaji použitými pro výpočet zaměstnanců a finančních hodnot, jsou údaje týkající se posledního schváleného účetního období. Pokud podnik ke dni účetní uzávěrky zjistí, že počet jeho zaměstnanců v daném ročním období překročil v jednom či druhém směru prahy pro počty pracovníků nebo finanční prahy, nepovede tato skutečnost ke ztrátě či získání postavení malého nebo středního podniku či mikropodniku, jestliže tyto prahy nejsou překročeny po dobu dvou po sobě jdoucích účetních období. Strany se však již neshodnou na tom, kdy začíná toto dvouleté ochranné období a zda žadatel musí splnit podmínky malého a středního podniku (dále MSP) nejen v době podání Žádosti, ale i v době uzavření Smlouvy. K datu Žádosti žalovaný nepochybně splňoval podmínky MSP. Dne 27. 7. 2011 je do obchodního rejstříku jako jediný akcionář zapsán AGROFERT a. s., vstupem tohoto akcionáře jsou fakticky podmínky MSP ztraceny. Právně však tímto žalovaný status MSP neztratil. Zásady pro poskytnutí finanční podpory rozeznávají pojem Žadatel a Příjemce, což je samozřejmě tatáž osoba, nicméně v rozdílných časových úsecích. Nelze tedy souhlasit s tím, že Žadatel a Příjemce je zcela tatáž osoba, když Žadatel se na Příjemce teprve právně transformuje. Je to přitom žalobce, který připravuje dokumentaci, měl by být tedy natolik právně zdatný, aby věděl, jaké smlouvy může uzavřít. Pokud si neověřil v obchodním rejstříku postavení žalovaného, nelze to brát k tíži žalovaného. Je to právě žalobce, který dle zákona č. 252/97 Sb. posuzuje splnění podmínek stanovených programem podpory. Soud nepředpokládá, že by žalobce poskytoval milionové dotace pouze na základě Čestného prohlášení. Pokud v Zásadách rozlišuje Žadatele a Příjemce, když tyto zásady sám vytvořil, je třeba přihlížet k odpovědnosti žalovaného jako Žadatele, již z toho důvodu, že po podání Žádosti s ním zřejmě dále komunikováno nebylo. Také lze souhlasit se závěrem žalovaného ohledně dvouleté ochranné lhůty. Ve výkladovém listu je uvedeno, že údaje použité při výpočtu počtu zaměstnanců a finančních hodnot jsou údaje týkající se posledního schváleného účetního období. V daném případě tedy účetní uzávěrka byla dělána a schválena k 31. 12. 2011. Od 1. 1. 2012 by tedy měla plynout lhůta dvouletého ochranného období. Pokud žalobce k tomuto odkazuje na současný výklad Uživatelské příručky, ta byla vydána až v roce 2015, přičemž není závazná. Okresní soud si je vědom, že již v době podání Žádosti sice žalovaný z hlediska práva splňoval podmínky MSP, byť bylo již zcela jasné, že je

nadále splňovat nebude. Soudu však nepřísluší hodnotit morální postup ani jedné ze stran. Pokud podmínky dotací nejsou zcela transparentní, nelze toto přičítat k tíži žalovaného. V době uzavření Smlouvy tedy žalovaný splňoval podmínky MSP, v žádosti neuvedl nepravdivé nebo neúplné informace, proto byla žaloba zamítnuta. Při rozhodování o nákladech řízení okresní soud aplikoval § 150 o. s. ř. Důvody hodné zvláštního zřetele spatřuje zejména v tom, že žalovaný sice po právní stránce v době Žádosti splňoval podmínky MSP, nicméně si byl vědom, že v následujících obdobích je již splňovat nebude. Proto by se přiznání nákladů vůči žalobci jevilo jako nepřiměřená tvrdost.

2. Proti tomuto rozsudku podal včas rozsáhlé odvolání žalobce, který namítá jeho nepřezkoumatelnost a nesprávné právní posouzení. Spatřuje vnitřní rozpornost mezi výroky rozsudku, neboť žaloba byla zamítnuta z důvodu, že žalovaný podmínku MSP ke dni uzavření Smlouvy splňoval a nepravdivé údaje o splnění této podmínky neuvedl, na straně druhé mu však náhrada nákladů nebyla přiznána z důvodu, že si byl vědom toho, že uvedenou podmínku po podání Žádosti splňovat nebude. Pokud soud I. stupně tvrdí, že bylo zcela jasné, že uvedenou podmínku žalovaný nebude po podání Žádosti splňovat a dokonce, že si toho byl vědom, pak nemohl zamítnout žalobu z důvodu, že žalovaný tuto podmínku k datu uzavření Smlouvy splňoval. Takový závěr je zcela nesrozumitelný. Pokud žalovaný na tuto skutečnost při uzavření Smlouvy neupozornil, když odpovídal za pravdivost a úplnost údajů uvedených v Žádosti a v čestných prohlášeních dle článku 4.1 této Smlouvy, pak byla Smlouva uzavřena na základě nepravdivých a neúplných informací. Jestliže soud I. stupně hovoří o netransparentnosti podmínek, neuvádí, v čem konkrétně byly podmínky netransparentní. Mezi stranami nikdy nebylo sporu o tom, že údaje uvedené žalovaným v Žádosti byly v té době pravdivé či úplné. Žalobce však tvrdil a dokazoval, že žalovaný uvedl nepravdivé údaje až v rámci uzavřené Smlouvy, kdy čestné prohlášení ohledně splnění podmínky MSP nelze považovat za pravdivou informaci v okamžiku uzavření Smlouvy, kdy již neplatily. Ze samotného údaje zveřejněného v obchodním rejstříku o tom, kdo je jediným akcionářem žalovaného, nelze bez dalšího přijmout závěr, že z tohoto důvodu uvedenou podmínku žalovaný nesplňoval. Toto posuzování musí odpovídat ekonomickému zhodnocení podniku žalovaného, což nelze podřadit pod běžnou předsmulvnou opatrnost. Soud I. stupně také zcela přehlíží, že to byl žalovaný, kdo v rámci Smlouvy stvrdil pravdivost svého prohlášení o splnění podmínky MSP. I v další sporné právní otázce, zda Žadatel musí splňovat podmínky MSP nejen v době podání Žádosti, ale i v době uzavření Smlouvy, a od kdy běží dvouleté přechodné období, se soud I. stupně nevypořádal s tvrzeními a důkazy označenými žalobcem. Splnění podmínky MSP není účelově vykonstruovanou povinností, vyplývá z příslušného právního rámce, jejímž základem je nařízení Komise (ES) č. 1857/2006. V bodě A.1.1. Zásad je uvedeno, že Žadatelem nebo Příjemcem podpory může být jen osoba, která splňuje podmínky uvedené v Zásadách. V dalším bodě A.1.2. jsou specifikovány požadavky na Žadatele, aniž by bylo výslovně uvedeno, že by tyto měl splňovat také Příjemce. Jedná se o typický příklad logického výkladu a *minor ad minus*, kdy platí-li podmínka pro Žadatele, musí tuto splňovat i v době, kdy se stane Příjemcem. Bylo by naprosto nelogické, že by pro způsobilost podat Žádost splňovat podmínku MSP musel, nikoliv však v době samotného poskytnutí podpory, kdy se stane Příjemcem. Právním titulem pro poskytnutí podpory je Smlouva, nicméně také příslušné Zásady, které tvoří její nedílnou součást. Vedle toho samotná Smlouva označuje žalovaného v jejím záhlaví jako Žadatele a i v dalším textu je tímto způsobem identifikován. Úvahám soudu I. stupně k tomuto vysloveným nelze rozumět. Je zřejmým faktem, že Žadatel a Příjemce jsou tentýž subjekt, akorát v různých fázích procesu poskytování podpory. Ze všech skutečností je přitom zřejmé, že podmínku MSP musí žalovaný splňovat nejen v době podání Žádosti, ale také v době uzavření Smlouvy. V důsledku popsaných skutečností je neúplné a rozporuplné také právní posouzení soudem I. stupně, který se nijak nevypořádal s argumentací žalobce, a jeho názory se neopírají o jakékoliv odpovídající posouzení příslušné právní normy. To se týká i dvouletého přechodného období, kde je mezi stranami shoda v tom, že vstupem jediného akcionáře v roce 2011 nedošlo u žalovaného k pozbytí statutu

MSP, rozpor však spočívá v tom, kdy toto dvouleté přechodné období začíná. V tomto směru soud I. stupně nesprávně vyložil článek 4 odst. 1, 2 přílohy Doporučení Komise č. 2003/361/ES (dále Doporučení), který je citován ve Výkladovém listu k Zásadám. Je zřejmé, že hodnoty počtu zaměstnanců a finanční hodnoty musejí být brány v potaz až ode dne účetní závěrky, když až k datu jejího vyhotovení jsou příslušné hodnoty za kalendářní rok známy. Z toho však nelze dovodit, že přechodné období musí začít běžet až po tomto účetním období, i když v něm podnik prahy pro MSP překročil. Takový závěr je přímo v rozporu s článkem 4. odst. 2. V daném případě tak prvním účetním obdobím, ve kterém došlo k překročení stropů pro MSP, bylo účetní období roku 2011, druhým pak účetní období roku 2012, což jsou 2 po sobě jdoucí účetní období, takže žalovaný k 1. 1. 2013 statut MSP pozbyl. Vzhledem k tomu žalobce žádal zrušení rozsudku soudu I. stupně a vrácení věci tomuto soudu k dalšímu řízení, případně změnu rozsudku tak, aby žalobě bylo v plném rozsahu vyhověno.

3. Rozhodnutí bylo napadeno včasným odvoláním také ze strany žalovaného, který nesouhlasí s výrokem o nákladech řízení. Aplikace § 150 o. s. ř. je nesprávná a v rozporu s judikaturou zejména Ústavního soudu. Jestliže se v řízení ukázalo, že nárok žalobce byl zcela neopodstatněný a žalovaný splňoval podmínky pro poskytnutí dotace, přičemž žalobce měl po celou dobu k dispozici veškeré skutkové informace, nelze rozumět nepřiznání náhrady nákladů. Nejsou zde dány žádné okolnosti zvláštního zřetele hodné, takže žalovaný žádá změnu napadeného výroku tak, aby mu náhrada nákladů byla v plném rozsahu přiznána.
4. Žalovaný v rozsáhlém vyjádření k odvolání uvádí, že výrok ve věci samé je řádně odůvodněn i věcně správný a je nutno odmítnout tezi žalobce o jeho nepřezkoumatelnosti. Žalovaný se se žalobcem ztotožňuje snad ohledně jediného bodu, který se týká rozporu mezi oběma výroky rozsudku. Jinak odvolání účelově a selektivně vytrhává z kontextu jednotlivé fragmenty odůvodnění. Okresní soud se v něm ztotožnil s argumentací žalovaného, že ze Zásad i ze Smlouvy vyplývá toliko povinnost být MSP v době podání Žádosti a učinění čestného prohlášení. Žalobce se opak snaží dovozovat na základě bodu A.1.2. Zásad, což však soud I. stupně správně odmítl, neboť tyto Zásady rozeznávají pojem Žadatele a Příjemce. Nelze souhlasit ani s tvrzením, že se okresní soud nevypořádal v právní rovině s argumenty žalobce. Základem poskytnuté podpory není nařízení č. 1857/2006, ale především sama Smlouva, přičemž sám žalobce neidentifikoval žádnou konkrétní právní normu, která by se vyjadřovala k tomu, k jakému okamžiku je třeba splnit podmínku MSP. Byl to žalobce, který připravoval znění všech listinných dokumentů, jež se týkají předmětného smluvního vztahu. Pokud odvolání poukazuje na vnitřní rozpory v odůvodnění rozhodnutí, není tomu tak, protože soud I. stupně se pouze svými úvahami vyjadřuje ke 2 zcela odlišným rovinám věci, z nichž pouze jedna (právní) je pro věc relevantní, zatímco druhá (morální) nemůže být významná. Vadu nepřezkoumatelnosti nezakládá ani způsob, jakým soud I. stupně pracuje s § 266 ob. zák. Z toho vyplývající obecná výkladová pravidla správně použil např. při výkladu bodu A.1.2. Zásad a své závěry řádně a srozumitelně vyložil. Další argumentace žalobce vychází z nesprávné premise, že žalovaný uzavřením smlouvy „stvrdil“ pravdivost Čestného prohlášení ke dni uzavření smlouvy. S ohledem na výše uvedené nesouhlasí žalovaný ani s námitkou o nesprávném právním posouzení. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá řádná identifikace právních norem, o které se soud I. stupně opírá. Navíc žalovaný beztak žádnou povinnost neporušil, neboť po celý rok 2013 si ještě udržel postavení MSP díky dvouletému přechodnému období. Pokud by mělo začínat již 1. 1. 2011, takový výklad zcela pomíjí logickou vazbu dvouletého přechodného období na okamžik zjištění překročení prahových hodnot MSP. K 1. 1. 2011 totiž na jejich překročení nemohl usuzovat vůbec nikdo, neboť k nim nedošlo. Pokud by bylo úmyslem zákonodárce docílit právního stavu, jehož se žalobce dovolává, formuloval by toto pravidlo úplně jinak, zejména by dvouleté přechodné období nepodmiňoval „zjištěním“ o překročení hodnot MSP „ke dni účetní závěrky“. Pokud jde o uživatelskou příručku, není právním předpisem a neposkytuje ani závazný výklad

Doporučení. Navíc byla vydána až v roce 2015, tedy několik let po uzavření smlouvy. Proto žalovaný žádal potvrzení rozsudku okresního soudu ve výroku ve věci samé.

5. Podle § 212 o. s. ř. přezkoumal odvolací soud toto rozhodnutí v celém rozsahu a po projednání věci dospěl k závěru, že odvolání je opodstatněné.
6. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí soudu I. stupně představuje situace, kdy neobsahuje vůbec žádné odůvodnění nebo jen takové, které je z pohledu účastníků řízení nedostatečné (neúplné) nebo nesrozumitelné v podstatných částech. Není podstatné, že nespadá pod jinou vadu ve smyslu § 205 odst. 2 písm. c) o. s. ř., ale dle toho, zda se týká skutkové nebo právní stránky věci, představuje odvolací důvod dle písm. e), resp. g) § 205 odst. 2 o. s. ř. Důležitý je standardní výklad pojmu nepřezkoumatelnosti, jak je podáván v odborné literatuře i v soudní praxi. Za nepřezkoumatelné nelze pokládat takové rozhodnutí, u něhož je účastníkům zřejmé, jak a proč bylo rozhodnuto. Hlediskem v tomto směru přitom nejsou požadavky odvolacího soudu na náležitosti odůvodnění rozhodnutí soudu I. stupně, ale zájem účastníků, aby mohli náležitě použít v odvolání proti němu své odvolací důvody. Proto i když rozhodnutí soudu I. stupně nevyhovuje všem požadavkům na jeho odůvodnění, není nepřezkoumatelné, jestliže případné nedostatky odůvodnění nebyly – podle obsahu odvolání – na újmu uplatnění práv odvolatele a i ostatní účastníci jsou schopni v odvolacím řízení ve vztahu k rozhodnutí po skutkové i právní stránce argumentovat. Jak vyplývá z rozhodnutí Nejvyššího soudu, např. sp. zn. 29 Cdo 2543/2011 nebo 23 Cdo 1805/2018, jde o to, zda obsah odůvodnění rozhodnutí soudu I. stupně umožňuje účastníkům pochopit úvahy soudu a posoudit si opodstatněnost podání odvolání (k popsání výkladu srovnej také Občanský soudní řád, 3. vydání 2021, C. H. Beck, bod II., 2. komentáře k § 219a).
7. Ve skutkové rovině nelze o nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku vůbec uvažovat. Okresní soud v jeho odůvodnění nejdříve chronologicky uvádí všechny důležité časové i věcné skutečnosti plynoucí z listinných důkazů, které v řízení provedl, které pak stručně shrnuje (viz body 3. a 4. odůvodnění). Pak také v rámci právního posouzení opakuje některá skutková zjištění, jež jsou v právní rovině významné, takže skutkový stav jasně vyplývá z odůvodnění rozhodnutí. Také právní posouzení je ale dostatečné k tomu, aby bylo pro účastníky nepochybné, jak a proč bylo rozhodnuto. Týká se to jak uvedení právních norem, ze kterých soud I. stupně vychází, jejich výkladu a pak také jejich aplikace na zjištěné skutečnosti. S odvoláním lze souhlasit potud, že některé z těchto právních úvah okresního soudu se mohou jevit z hlediska § 157 odst. 2 o. s. ř. pro obsahovou rozpornost nejasnými (ať už jde o totožnost Žadatele a Příjemce nebo o vědomost žalovaného o budoucím nesplňování podmínek MSP). Tyto dílčí nedostatky však nemohly vést k tomu, že by účastníci nemohli řádně uplatnit svá práva (v tomto případě vymezit odvolací důvody). O tom ostatně svědčí obsah obou odvolání i vyjádření, ve kterých je konkrétně a rozsáhle polemizováno s právními závěry soudu I. stupně. Nelze proto dát za pravdu odvolání, že by napadené rozhodnutí bylo v některé své části natolik nesrozumitelné nebo nedostatečně odůvodněné, že by bylo namíste jeho zrušení dle § 219a odst. 1 písm. b) o. s. ř.
8. Odvolání sice hovoří o tom, že okresní soud se nevypořádal „s tvrzeními a důkazy označenými žalobcem“, ovšem dále neobsahuje žádný konkrétní argument, jež by napadal nesprávnost některého ze skutkových zjištění tak, jak jsou vymezeny ve zmíněné části odůvodnění. Všechny stěžejní časové a obsahové údaje zejména ze Žádosti z 27. 9. 2012, Čestného prohlášení, Zásad, včetně Výkladového listu, a Smlouvy z 24. 5. 2013, plně odpovídají obsahu těchto listinných důkazů. Ani v jiném směru není dána žádná relevantní skutečnost, jež by byla důkazně nesprávně vyhodnocena ve skutkové rovině. Argumenty, jimiž je doprovázena uvedená námitka žalobce, se vesměs týkají správnosti právních úvah soudu I. stupně. Také proto lze konstatovat, že skutkový stav byl soudem I. stupně správně zjištěn a odvolací soud z něho může dále vycházet.
9. V právní rovině soud I. stupně také správně vymezil sporné otázky mezi účastníky, které přitom nepředstavují tak rozsáhlou či složitou právní problematiku, jež by vyžadovala opakované

mnohostránkové rozборы (účastníci ve svých podáních často opakovali své argumenty nebo jiným slovním vyjádřením hovořili obsahově o tom samém). Za vhodné a účelné pokládá odvolací soud nejdříve vyřešit, do kdy trval u žalovaného přechodný statut MSP dle článku 4 odst. 2 Doporučení, neboť pokud by trval až do konce roku 2013, řešení dalších právních otázek by bylo jednoduché. U všech otázek je nutno vycházet z právního rámce, kterým je vztah mezi účastníky tvořen, a z právních důsledků, které zjištěné jednání přináší z hlediska smluvních či zákonných práv a povinností. Jestliže je skutkově zcela nepochybné, že ke dni 27. 7. 2011 se vlastníkem žalovaného stal AGROFERT a. s., v právní rovině to nemůže vést k jinému právnímu závěru, než že žalovaný ke dni 31. 12. 2011 přestal patřit do kategorie MSP dle článku 2 Doporučení. Tento status mu však zůstal zachován na základě výjimky plynoucí z článku 4 odst. 2 Doporučení do doby, než dojde k překročení stanovených stropů „ve dvou po sobě jdoucích účetních obdobích“. Je tudíž nutno vyložit tento časový termín. Jelikož jde o právně samostatnou a specifickou normu, nelze použít systematickou, komparativní či historickou metodu výkladu. Je však možné vyjít z účelu této právní úpravy, z gramatického znění příslušného ustanovení a z logických souvislostí. Základním smyslem této normy je vymezení podniků, které budou mít nárok na podporu, a to použitím několika ukazatelů - prahů s maximálním limitem. Jak z hlediska tohoto účelu, tak z hlediska charakteru článku 4 odst. 2 Doporučení jako výjimky ze zakotvených prahů, je namístě použit mnohem spíše restriktivní výklad právní normy. Přechodné období 2 let je zakotveno pouze v článku 4 odst. 2 Doporučení. Okresní soud (ve shodě s argumentací žalovaného) se při svém výkladu však opírá pouze o úvahu plynoucí z článku 4 odst. 1 Doporučení, že se „údaje ... vztahují k poslednímu schválenému účetnímu období“. To je ovšem pouze stanovení časového okamžiku, k němuž se posuzuje dodržení maximálních prahů, přičemž dle dikce článku 4 odst. 2 Doporučení není logická úvaha žalovaného, že počátek přechodného období 2 let je vázán na „zjištění“ překročení prahů. Nic takového z doslovného znění předmětné části tohoto článku dovodit nelze, protože tvrzená vazba zde není vůbec nijak slovně vyjádřena. Není zde uvedeno, že dvouleté období následuje třeba „po zjištění překročení limitů“, nebo to, že po tomto zjištění neztrácí podnik status MSP, pokud prahy nejsou překročeny „ještě po dobu“ nebo „poté následujících“ dvou účetních období. Dokonce zde není použit ani budoucí čas „nebudou“, z čehož by se dalo nepřímo přece jenom dovodit, že je míněno až období po zjištění překročení prahů. Jinak řečeno, pokud je v textu normy uvedeno, že „stropy nejsou překročeny ve dvou po sobě jdoucích účetních obdobích“, není s ohledem na uvedené úvahy rozumného důvodu z těchto období vylučovat první účetní období, v němž nebyly prahy dodrženy. Ostatně to by v reálu znamenalo, že výjimka platí po dobu tří let, a takový úmysl zákonodárce rovněž nelze shledat, při smyslu této právní úpravy a nutnosti vykládat ji spíše restriktivně, o to více, kdy jde o výjimku. Vzhledem k tomu činí odvolací soud právní závěr, že žalovaný ztratil status MSP ke dni 31. 12. 2012, neboť stanovené prahy byly v jeho případě překročeny již pro rok 2011 a stejně tak v následujícím účetním období roku 2012.

10. S ohledem na tento závěr zůstává významná i právní otázka, zda i v době uzavření Smlouvy o poskytnutí finanční podpory pojištění dne 24. 5. 2013 musel mít žalovaný statut MSP. Mezi účastníky v této souvislosti vznikla už před zahájením řízení polemika o tom, zda Žadatel a Příjemce ve smyslu Zásad je tatáž osoba a zda mají stejné povinnosti či nikoliv. Odvolací soud však tuto otázku pokládá za zcela jednoznačnou a jasnou. Státní podpora v podobě (různých) dotačních titulů má obdobný právní rámec - určitý subjekt požádá stanoveným způsobem o podporu, žádost je posouzena, následně je o ní vydáno rozhodnutí, resp. uzavřena smlouva, a poté dochází k případné výplatě finančních prostředků. Je tedy zřejmé, že každá taková individuální platba poskytnutá jako dotace je výsledkem procesu, který má několik fází. Tomuto dotačnímu systému zcela odpovídá i mechanismus nastavený v tomto případě v Zásadách pro poskytování finanční podpory pojištění č. 5177/10, které nepostrádají ani vzájemnou logickou návaznost, ani dostatečnou transparentnost, včetně vymezení povinností subjektu, který vstoupil do dotačního programu. To vyplývá i z následujících článků těchto Zásad.

11. Podle bodu A.1.1. Žadatelem nebo Příjemcem podpory může být osoba, která splňuje podmínky uvedené v těchto Zásadách. Podle bodu A.1.2. Žadatelem o podporu může být pouze takový subjekt, který zároveň splňuje tato kritéria: a) je podnikatelem podnikajícím v zemědělské výrobě, b) je malým nebo středním podnikem, c) je zemědělským prvovýrobcem. V dalších bodech A.1.3. až A.1.10. je užit pojem Žadatel, stejně jako v bodech A.2.1. až A.2.6., ovšem v bodu A.2.7. je hovořeno o Příjemci podpory, který je povinen na vyžádání Fondu předložit i další dokumenty, které s předkládanou Žádostí a poskytnutím podpory souvisí (o Příjemci pak hovoří i bod A.2.10.). Podle bodu A.3.1. Žadatel odpovídá za to, že všechny jím uvedené údaje v Žádosti a přílohách jsou úplné a pravdivé, zatímco v následujícím bodu Příjemce podpory je povinen vrátit neprodleně neoprávněně čerpané finanční prostředky na účet Fondu. V bodu A.4. je na několika místech opět užit termín Žadatel, zatímco v bodu A.6.2. je hovořeno o Příjemci podpory i Žadateli, který jsou povinni umožnit přístup do svých prostor a umožnit kontrolu.
12. Z těchto ustanovení vyplývá, že Zásady „pracují“ s termíny „Žadatel“ i „Příjemce“, dle toho, o jakou fázi dotačního řízení se jedná, o jakou situaci jde, aniž by to znamenalo, že se jedná o různé subjekty, s odlišným postavením a tudíž odlišnými právy a povinnostmi. Soud I. stupně zcela opomněl (stejně jako žalovaný), že tento princip jednoznačně plyne již z prvního článku Zásad – jak Žadatel, tak Příjemce může být pouze a jedině osoba splňující dále stanovené podmínky. Z formulace „Žadatel nebo Příjemce“ lze bez dalšího dovodit jasný úmysl, aby bez ohledu na označení subjektu požadujícího dotaci splňoval stanovené podmínky. Lze proto souhlasit také s tím, že tato terminologie je zde pouze kvůli rozlišení postavení dané osoby v jednotlivých fázích dotačního procesu. K úvaze okresního soudu lze dodat, že přirozeně půjde stále o jednu a tutéž osobu, stejný právní subjekt, pouze se po výplatě dotace změní v rámci předmětného řízení jeho označení ze Žadatele na Příjemce (tak jako dle bodu A.3.1. „Žadatel“, který údaje poskytuje, odpovídá za jejich úplnost a pravdivost, zatímco dle bodu A.3.2 prostředky vrací již „Příjemce“, neboť po jejich obdržení už není „Žadatelem“).
13. Navíc soud I. stupně (a stejně i žalovaný) pominul také to, že v okamžiku uzavření Smlouvy byl žalovaný stále v postavení Žadatele, když v tu chvíli ještě neobdržel podporu a za Příjemce ho nelze označovat. Ostatně plně v souladu s těmito a předchozími závěry je i obsah předmětné Smlouvy, v níž je od záhlaví až po závěrečná ustanovení uváděn žalovaný jako „Žadatel“. Pro přehlednost a srozumitelnost svého rozhodnutí tudíž odvolací soud vyslovuje další právní závěr, že žalovaný měl i ke dni uzavření Smlouvy dne 24. 5. 2013 postavení „Žadatele“.
14. S ohledem na tyto závěry je chybná premisa žalovaného, že právní rámec daného vztahu stanovuje povinnost být MSP pouze v době podání Žádosti a Čestného prohlášení. Žadatel a Příjemce jsou přece tatáž osoba, a jestliže Zásady kladou určité podmínky pro Žadatele, neznamená to, že pokud se v rámci řízení o podporu dostane tento subjekt do postavení Příjemce, tak bez dalšího „ztrácí“ povinnosti kladené na Žadatele. Princip, že subjekt v obou těchto postaveních musí splňovat podmínky uvedené v Zásadách, je přece jejich základním ustanovením, se zcela jasným obsahem – bod A.1.1. Navíc v následujícím bodu Zásad je znovu jasně zakotveno, že Žadatel (kterým žalovaný byl i v době uzavření Smlouvy) musí být kromě jiného malým nebo středním podnikem. Není tak zřejmé, z čeho žalovaný dovozuje svůj právní názor. Ze znění bodu A.1.2. Zásad (a ani z jiného bodu) žádné takové časové omezení neplyne. Náhled žalovaného, že jeho odpovědnost za úplnost a pravdivost údajů končí podáním Žádosti s Čestným prohlášením, je ovšem nelogický a nepodložený nejenom z hlediska výše vyslovených úvah o podmínkách plynoucích z článku A.1.1., A.1.2. Právním titulem pro výplatu prostředků, neboli pro jejich získání žalovaným, je přece Smlouva. A bylo by absurdní, aby v době jejího uzavření, na základě které teprve dojde k výplatě prostředků (nikoliv na základě Žádosti), by žalovaný již nemusel stanovené podmínky splňovat. Podle článku 2.2 Smlouvy „strany se dohodly, že Žadateli přísluší“ podpora ve smyslu Zásad. Dohoda je vždy dvoustranný úkon, kde na straně jedné je oferta, na straně druhé akceptace. Pokud listiny, včetně Smlouvy, připravoval žalobce a žalovaný je akceptoval, uvedeným ujednáním také on přijal, neboli textem Smlouvy

prohlásil, že splňuje (k okamžiku podpisu Smlouvy) - nadále - všechny podmínky uvedené v Zásadách, jež jsou součástí Smlouvy. Ve shodě s nimi je také ve Smlouvě vymezena dle článku 4.1 odpovědnost žalovaného za pravdivost a úplnost údajů, za které „odpovídá“ (přítomný čas, neboli opět v okamžiku uzavření Smlouvy)

15. Lze tedy shrnout, že žalovaný v roce 2013 již nesplňoval statut MSP ve smyslu Doporučení. Dle čl. A.1.1., A.1.2. Zásad je to ovšem jedna z obligatorních podmínek pro získání podpory, která platí i v době uzavírání Smlouvy. Pokud žalovaný jejím podpisem dne 24. 5. 2013 k. j. deklaroval, že mu „přísluší podpora“, nadále odpovídal za správnost tohoto údaje a při jeho nepravdivosti je povinen poskytnutou podporu dle bodu A.3.2. Zásad vrátit. Další skutečnosti již odvolací soud pro tento právní závěr nepokládá za relevantní. Existence zápisu jediného akcionáře žalovaného AGROFERT a. s. od 27. 7. 2011 ve veřejném rejstříku nic nemění na odpovědnosti žalovaného, jak byla výše rozebrána, a na okolnostech, za kterých přistoupil k uzavření Smlouvy jako právního titulu pro výplatu prostředků. Byť od jejich poskytnutí uplynula značná doba, nejsou ani tvrzeny okolnosti, jež by snad z hlediska obecných hmotněprávních principů mohly znamenat, že by bylo namístež odepřít žalobci výkon práva pro jeho šikanózní či nepoctivý přístup ve vztahu k žalovanému. S ohledem na to odvolací soud přistoupil podle § 220 odst. 1 písm. a) o. s. ř. ke změně rozsudku soudu I. stupně tak, že žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni částku 280 044 Kč, a to spolu s úrokem z této částky od 1. 7. 2013 (kdy podpora byla žalovanému vyplacena) do zaplacení ve výši, jak je specifikována ve výroku rozsudku, a také spolu s úrokem z prodlení v zákonné výši 8,25 % ročně ze stejné částky od 17. 5. 2021 (den následující po uplynutí lhůty stanovené ve výzvě žalobce z 13. 4. 2021) do zaplacení. V souladu s principem plynoucím z § 160 odst. 1 o. s. ř. byla tato platební povinnost v celém rozsahu uložena ve lhůtě tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.
16. Podle § 224 odst. 2 o. s. ř. bylo rozhodováno o nákladech řízení před soudy obou stupňů. Podle konečného procesního výsledku uspěl v řízení žalobce a dle § 142 odst. 1 o. s. ř. mu vzniklo právo na náhradu nákladů. Odvolací soud neshledává žádné důvody hodné mimořádného zřetele, pro které by bylo možné toto právo zcela nebo částečně odepřít za užití § 150 o. s. ř. Skutková stránka věci nebyla mezi účastníky v zásadě sporná, rozhodnutí stojí na právním posouzení věci, na kterém se strany neshodly již při předžalobní korespondenci. Z hlediska okolností vzniku tohoto sporu, jeho průběhu či snad majetkových poměrů nejsou žádné specifické důvody dány. Účelné náklady na straně žalobce představují v řízení před soudem I. stupně soudní poplatek za žalobu 14 003 Kč, paušální náhrady 2 700 Kč dle vyhlášky č. 254/2015 Sb. (za 9 úkonů po 300 Kč) a náhrada jízdného 3 235 Kč (při ujetí 480 km a spotřeby vozidla 5,5 l/100 km je náhrada za pohonné hmoty 979 Kč a paušální náhrada 2 256 Kč). V odvolacím řízení jde o soudní poplatek 14 003 Kč, 3 paušální náhrady po 300 Kč dle vyhlášky č. 254/2015 Sb. a náhrada jízdného 1 348 Kč (při ujetí 200 km, stejné průměrné spotřeby vozidla je náhrada za pohonné hmoty 408 Kč a paušální náhrada 940 Kč). Celkovou částku 36 189 Kč je žalovaný povinen uhradit rovněž ve lhůtě tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat dovolání ve lhůtě 2 měsíců ode dne jeho doručení k Nejvyššímu soudu ČR v Brně prostřednictvím soudu I. stupně za podmínek dle § 237 o. s. ř.

Tábor 13. 10. 2022

JUDr. Robert Ožvald v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Kateřina Divíšková.